

foto: Ludov. Goossens / Wilda

Slimmer dan de vos

Hou je kippenren vosvrij

Vossen zijn na een lange periode van bijna afwezigheid in Vlaanderen helemaal terug van weggeweest. Hierdoor zijn de klachten over het roven van pluimvee toegenomen. Gelukkig kan een voldoende beveiligd kippenhok een slachtpartij voorkomen. Wees slimmer dan de vos!

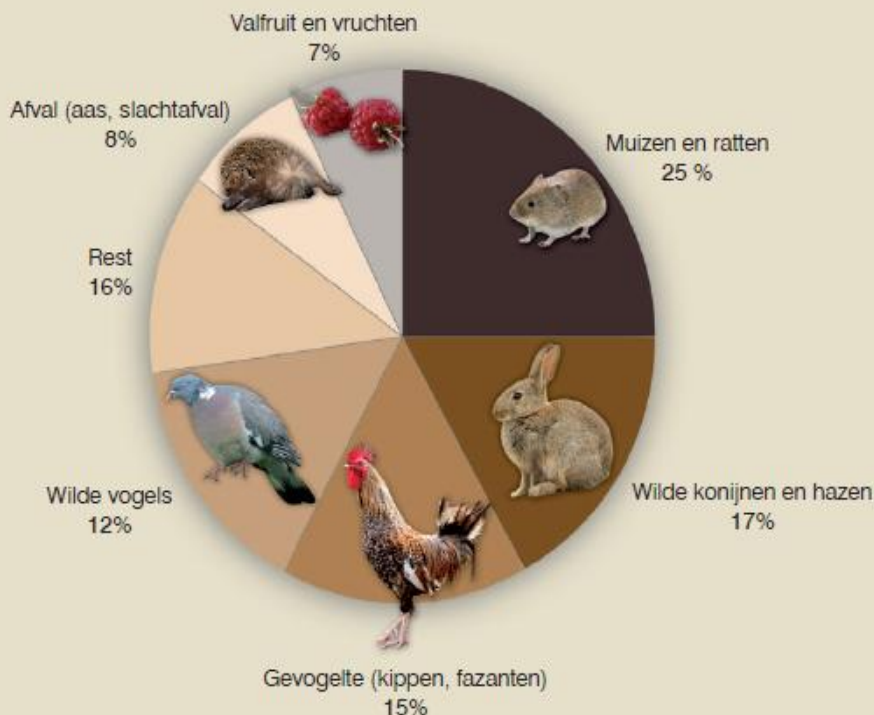
De vos behoort tot de familie van de hondachtigen. Een volwassen vos heeft een kop-romplengte van 60 tot 90 cm en een pluimstaart van 30 tot 50 cm. Kenmerkend is zijn roodbruine vacht in combinatie met een grijs-witte keel en buik.

Vossen zijn territoriale dieren. Dit wil zeggen dat ze een gebied afbakenen waar ze in principe geen soortgenoten dulden. Zo'n territorium is meestal 5 tot 10 km² groot, maar kan in stedelijk gebied kleiner zijn. In een territorium leeft gewoonlijk één mannetje met één of enkele vrouwtjes. Per territorium is er slechts één nest per jaar, dat meestal 4 tot 6 jongen telt.

Vossen zijn vooral in het schemerdonker en 's nachts actief.

Op het menu

Vossen zijn solitaire jagers en echte voedselopportunisten. Ze eten wat voor hen het makkelijkst te vinden is. Ze voeden zich met allerlei prooisorten: vooral kleine zoogdieren (woelmuizen, ratten, konijnen, hazen), maar ook regenwormen, insecten, aas, afval en op de grond broedende vogelsoorten (kippen, fazanten). Daarnaast zijn ze ook niet vies van fruit en ander plantaardig voedsel. Alles hangt af van het aanbod van de dag.

Nuttige dieren

Vossen eten kleine zoogdieren zoals ratten, muizen en konijnen. Net deze soorten kunnen schade toebrengen aan landbouwgewassen. De vos is dus een partner in het beperken van landbouwschade. Daarnaast ruikt hij ook heel wat kadavers op.

Hoe bescherm je jouw kippen?

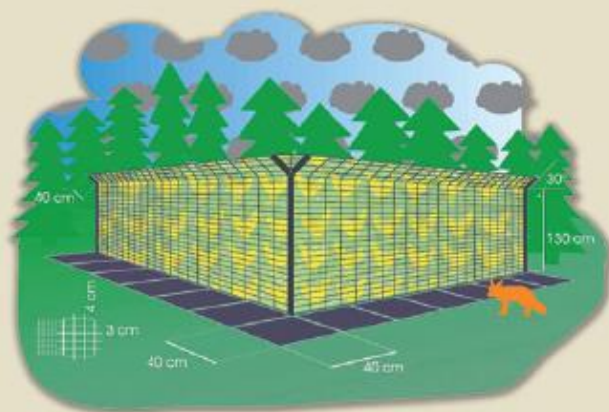
Eenvoudige maatregelen

Deze maatregelen zijn vaak het meest doeltreffend. Span een net boven je kippenren. Vossen zijn overwegend nachtdieren, je kippen 's nachts opsluiten in een nachthok kan de meeste schade voorkomen. Tegenwoordig bestaan er deurtjes die automatisch sluiten wanneer het donker wordt.

100% vossenvrij

Wil je er echt zeker van zijn dat de vos niet tot bij jouw geliefd pluimvee komt? Hou dan rekening met onderstaande principes.

- De omheining moet minimum 1,3 m hoog zijn.
- De maasgrootte mag maximum 3 tot 4 cm zijn.
- Bevestig de draad aan de buitenzijde van de palen en span hem strak aan.
- Plooi de bovenste 40 cm van de draad naar buiten onder een hoek van 30° of bevestig één of enkele elektrische schrikdraden aan de buitenkant.
- Leg rondom de buitenzijde van de omheining een rij tegels, betonplaten, planken of gaas van 40 cm breed of graaf de omheining 50 cm diep in.

Jan Weyn / Vogelbescherming Vlaanderen

Voer je al deze voorzorgsmaatregelen nauwgezet uit, dan maak je het vossen en andere predators onmogelijk je kippenren binnen te dringen.

Leren samenleven

Vlaanderen heeft een sterk versnipperd landschap en is dichtbevolkt. Doordat de vos een relatief groot territorium heeft en dankzij zijn van nature groot aanpassingsvermogen, laten vossen zich regelmatig opmerken in de buurt van de mens.

Een vos kiest graag voor de gemakkelijkste prooi. Slecht afgesloten kippenhokken zijn dus geliefkoosde plekjes voor een feestmaal.

Jacht beschermt jouw kippen niet

De jacht op vossen biedt geen oplossing om schade aan pluimvee tegen te gaan. Dit vermijd je eenvoudig door te zorgen voor een goed afgesloten hok. Vossen zijn territoriale dieren en doen aan sociale regulatie. Dit wil zeggen dat er op een bepaalde oppervlakte maar ruimte is voor een beperkt aantal vossenfamilies. Hierdoor zullen er nooit 'vossenplagen' ontstaan, in tegenstelling tot bij knaagdieren. Als er meer voedsel beschikbaar is, kan het aantal vossenfamilies iets hoger liggen. Wanneer de sterfte binnen de vossenpopulatie toeneemt, door bv. bejaging, zal ook de voortplanting toenemen, waarbij een groter aantal nakomelingen geboren wordt en meer jongen overleven. Een hoger sterftecijfer wordt op die manier gecompenseerd.

Deze territoriale levenswijze heeft tot gevolg dat wanneer men vossen bejaagt, men territoria vrijmaakt voor andere, meestal jongere vossen. Deze jonge dieren zijn bovendien minder dominant, waardoor er, in plaats van minder, juist meer vossen op eenzelfde oppervlakte kunnen leven. Het bejagen van vossen is met andere woorden weinig efficiënt en effectief om kippen te beschermen.

In Vlaanderen mag de vos tijdens het jachtseizoen onder strikte voorwaarden bejaagd worden. Elke vorm van jacht op de vos is verboden tussen zonsondergang en zonsopgang. Daarnaast mag de jacht niet plaatsvinden rond de vossenburcht zelf. Het gebruik van vergif, stroppen en klemmen is altijd verboden. In bepaalde gevallen is bestrijding mogelijk buiten het jachtseizoen. Neem hiervoor contact op met het Agentschap voor Natuur & Bos (ANB) (www.natuurenbos.be).

Vossen en ziekten

Vossenlintworm

De vossenlintworm is een kleine lintworm die de vos door het eten van besmette knaagdieren binnenkrijgt. Lintwormen kunnen via de uitwerpselen van de vos de mens besmetten. De kans op besmetting is in Vlaanderen erg klein. Enkele voorzorgsmaatregelen kunnen wonderen doen.

- Raak geen dode vossen of uitwerpselen met de blote hand aan.
- Eet geen ongewassen vruchten of ongewassen rauwe groenten die zich op minder dan 70 cm van de grond bevinden.
- Laat jouw hond nooit in een vossenburcht neuzen. Er kunnen vossenlintwormeitjes in zijn vacht blijven hangen.
- Honden en katten kunnen ook met deze lintworm besmet geraken en op hun beurt de mens besmetten. Vooral dieren die vaak in de natuur rondlopen en knaagdieren eten hebben een verhoogd risico. Ontworm daarom je huisdieren regelmatig (driemaandelijks).
- Dood geen vossen, zo komen territoria vrij en verhoogt de mobiliteit van de vossenpopulatie. Dit kan leiden tot het verspreiden van ziekten die ze eventueel met zich meedragen.

Hondsdolheid

Hondsdolheid is in Vlaanderen nooit bij vossen vastgesteld (met uitzondering van Voeren). Door vaccinatie van vossen in Wallonië, Voeren en onze buurlanden is België sinds 2001 volledig vrij van hondsdolheid.

Bronnen

www.natuurpunt.be

www.vogelbescherming.be

www.zoogdierenwerkgroep.be

www.inbo.be

www.natuurenbos.be

Met dank aan de provincie West-Vlaanderen.

Deze informatiebrochure kwam tot stand dankzij een samenwerking tussen Tandem, Natuurpunt en Vogelbescherming Vlaanderen.

Met steun van de
Vlaamse overheid

foto: Annelore Nys / Natuurpunt

